

Burmistrz / sekretarz / AO / inż. / V

AGENCJA BEZPIECZEŃSTWA WĘWNETRZNEGO

DELEGATURA W OPOLU

URZĄD MIEJSKI W NYSIE
KANCELARIA
Wpłynęło 2017 -07- 28
Nr sprawy 13210
Załączniki Podpis. *[Signature]*

[Signature]

Opole, dnia 2017 -07- 28

OP- 15143 /2017

Egz. nr 1

BURMISTRZ NYSY

Pan Kordian KOLBIARZ

Szanowny Panie Burmistrzu!

dot. przesłania protokołu kontroli

W załączeniu przesyłam *Protokół kontroli* z przeprowadzonych, w okresie od 19 czerwca do 14 lipca 2017 r., przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, czynności kontrolnych w Urzędzie Miejskim w Nysie.

Załączniki: szt. 2 stron 46

- *Protokół kontroli* – egz. nr 1 i 2 – stron 46, (egz. nr 2 – str. 23 – do zwrotu) – OP-14993/2017.

2 powtórkiem
DYREKTOR

Delegatury ABW w Opolu

[Signature]
płk Dariusz SIWEK

Wykonano w 2 egzemplarzach
Egz. nr 1 – Urząd Miejski w Nysie
Egz. nr 2 – Wydział OIN DABW w/m
Wykonał: 9208

AGENCJA BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

DELEGATURA W OPOLU

Wydział
Ochrony Informacji Niejawnych

Opole, dnia 2017-07-25

Op. 14993/17

Egzemplarz nr 1

PROTOKÓŁ KONTROLI PLANOWEJ

URZĘDU MIEJSKIEGO w NYSIE

48-300 Nysa, ul. Kolejowa 15

Kontrola została przeprowadzona w okresie od 19 czerwca do 14 lipca 2017 r. przez funkcjonariuszy Delegatury ABW w Opolu w składzie:

1. **kpt. Urszula PERUCKA** – na podstawie upoważnienia nr 1/2017 z dnia 16.06.2017 r.;
2. **por. Alicja KAZUSEK** – na podstawie upoważnienia nr 2/2017 z dnia 16.06.2017 r.;
3. **kpt. Krzysztof TOKAREK** – na podstawie upoważnienia nr 3/2017 z dnia 16.06.2017 r.

Kontrolą objęto realizację ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. *o ochronie informacji niejawnych* (Dz. U. z 2016 poz. 1167) w zakresie stanu zabezpieczenia informacji niejawnych w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 19 czerwca 2017 r. oraz w zakresie prowadzenia przez pełnomocnika ochrony zwykłych postępowań sprawdzających, w wyniku których wydane decyzje zachowały ważność w okresie prowadzonej kontroli.

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 16.06.2017 r., a zakończono 14.07.2017 r.

Ileć w protokole jest mowa o:

- „ustawie” – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 sierpnia 2010 r. *o ochronie informacji niejawnych* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167);
- „ustawie z 1999 r.” – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 22 stycznia 1999 roku *o ochronie informacji niejawnych* (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 z późn. zm.);
- „pełnomocniku ochrony” – należy przez to rozumieć pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie;
- „ABW” – należy przez to rozumieć Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. ORGANIZACJA OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH

Art. 14 ust. 1 „ustawy” stanowi: *„Kierownik jednostki organizacyjnej, w której są przetwarzane informacje niejawne, odpowiada za ich ochronę, w szczególności za zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania tej ochrony”.*

Kierownikiem jednostki organizacyjnej jest **p. Kordian KOLBIARZ**, który w wyborach przeprowadzonych w dniu 30.11.2014 r. został wybrany na stanowisko Burmistrza Nysy.

Pan Kordian KOLBIARZ legitymuje się zaświadczeniem nr 26/2014, stwierdzającym odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, przeprowadzonym przez pełnomocnika ochrony w dniu 31.12.2014 r.

Z uwagi na fakt, że w kontrolowanej jednostce przetwarzane są wyłącznie dokumenty niejawne oznaczone klauzulą ZASTRZEŻONE, wobec p. Kordiana KOLBIARZA nie przeprowadzono postępowania sprawdzającego, w celu wydania poświadczenia bezpieczeństwa. Wyżej wymieniony miał zapewniony dostęp do informacji niejawnych na mocy ustawy, nie upoważniając się pisemnie do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE, co potwierdził pełnomocnik ochrony w protokole przyjęcia ustnego oświadczenia.

(Akta kontroli, Tom I, str. 10-13)

W okresie objętym kontrolą, od 26.11.2006 r. do 30.11.2014 r. kierownikiem jednostki organizacyjnej była również Burmistrz Nysy – **p. Jolanta BARSKA**, legitymująca się:

- poświadczeniem bezpieczeństwa nr 5227/12/03, upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą POUFNE, wydanym w dniu 30.04.2003 r. przez pełnomocnika ochrony;

- zaświadczeniem nr 5/03, wydanym w dniu 09.01.2003 r., stwierdzającym odbycie przeszkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych, przeprowadzonym przez pełnomocnika ochrony.

Jak ustalono p. Jolanta BARSKA w okresie od 30.04.2013 r. do 30.11.2014 r., miała zapewniony dostęp do przetwarzanych, w kontrolowanej jednostce, informacji niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE, na mocy ustawy, co potwierdził w protokole przyjęcia ustnego oświadczenia pełnomocnik ochrony. Ponadto pełnomocnik ochrony oświadczył, że Jolanta BARSKA została ponownie przeszkolona w zakresie ochrony informacji niejawnych w 2013 r. W kontekście powyższego oświadczenia nie przedstawiono jednak zaświadczenia stwierdzającego odbycie przez w/w szkolenia, ani jakiegokolwiek, innego dokumentu potwierdzającego powyższe.

(Akta kontroli Tom I, str. 14-18)

Art. 14 ust. 2 „ustawy” stanowi: *„Kierownikowi jednostki organizacyjnej bezpośrednio podlega zatrudniony przez niego pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, zwany dalej „pełnomocnikiem ochrony”, który odpowiada za zapewnienie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych”*

Art. 14 ust. 3 „ustawy”: stanowi: *„Pełnomocnikiem ochrony może być osoba, która posiada: 1) obywatelstwo polskie; 2) wykształcenie wyższe; 3) odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW albo SKW, a także przez byłe Urząd Ochrony Państwa lub byłe Wojskowe Służby Informacyjne; 4) zaświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzonym przez ABW albo SKW, a także byłe Wojskowe Służby Informacyjne”.*

Pełnomocnikiem ochrony w jednostce kontrolowanej od dnia 10.08.2001 r. jest **p. Stanisław JANIK**, posiadający obywatelstwo polskie i wyższe wykształcenie. Wyżej wymieniony podlega bezpośrednio Burmistrzowi Nysy, co wynika z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Nysie, stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 1113/2017 Burmistrza Nysy z dnia 02.05.2017 r. oraz z pisma APO.KD.1121/29/01 z dnia 08.08.2001 r. dotyczącego zakresu kompetencji, uprawnień i odpowiedzialności S. JANIKA.

W toku czynności kontrolnych pełnomocnik ochrony przedstawił następujące dokumenty:

- poświadczenie bezpieczeństwa nr K0104501P, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową, wydane w dniu 25.01.2001 r. przez Urząd Ochrony Państwa;
- poświadczenie bezpieczeństwa nr E0003911P, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą POUFNE, wydane w dniu 10.05.2011 r. przez ABW;
- zaświadczenie nr P0059901P, stwierdzające odbycie przeszkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzone przez Urząd Ochrony Państwa w dniu 18.05.2001 r.;
- zaświadczenie nr PU023907, stwierdzające odbycie szkolenia uzupełniającego w zakresie ochrony informacji niejawnych, przeprowadzone przez ABW w dniu 30.05.2007 r.;
- zaświadczenie nr 005712E, stwierdzające odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych dla pełnomocników do spraw ochrony informacji niejawnych i ich zastępców oraz osób przewidzianych na te stanowiska, wydane w dniu 16.05.2012 r. przez ABW;
- zaświadczenie nr 003517E, stwierdzające odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych dla pełnomocników do spraw ochrony informacji niejawnych i ich zastępców oraz osób przewidzianych na te stanowiska, wydane w dniu 27.04.2017 r. przez ABW;
- zaświadczenie nr 635/2011, stwierdzające odbycie specjalistycznego szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych w systemach i sieciach teleinformatycznych, wydane w dniu 21.06.2011 r. przez ABW.

Na podstawie dokonanej analizy w/w dokumentów ustalono, że pełnomocnik ochrony nie posiadał w okresie od 24.01.2011 r. do 10.05.2011 r. ważnego poświadczenia bezpieczeństwa, co tłumaczył w sposób następujący:

„Brak posiadania przeze mnie poświadczenia bezpieczeństwa we wskazanym okresie wynika z natłoku nałożonych na mnie obowiązków służbowych. Pragnę poinformować, że w tym czasie pracowałem na ½ etatu, będąc kierownikiem biura ochrony informacji niejawnych i spraw obronnych, a ponadto od maja tego roku prowadziłem tzw. kwalifikację wojskową oraz realizowałem zadania obronne. Nadmieniam, że w tym czasie nie przeprowadzałem żadnych postępowań sprawdzających, gdyż nie było takiej konieczności”.

(Akta kontroli, Tom I, str. 22-38)

Art. 14 ust. 4 „ustawy” stanowi: *„Kierownik jednostki organizacyjnej może zatrudnić zastępcę lub zastępców pełnomocnika ochrony, z zastrzeżeniem spełnienia przez te osoby warunków, o których mowa w ust. 3”.*

Art. 14 ust. 5 „ustawy” stanowi: *„Szczegółowy zakres czynności zastępcy pełnomocnika ochrony określa kierownik jednostki organizacyjnej”*

Jak ustalono, w kontrolowanej jednostce nie został powołany zastępca pełnomocnika ochrony.

(Akta kontroli, Tom I, str. 39.)

Pion ochrony

Art. 15 ust. 2 „ustawy” stanowi: „Zadania, o których mowa w ust. 1, pełnomocnik ochrony realizuje przy pomocy wyodrębnionej i podległej mu komórki organizacyjnej do spraw ochrony informacji niejawnych, zwanej dalej „pionem ochrony”, jeżeli jest ona utworzona w jednostce organizacyjnej”.

Art. 16 „ustawy” stanowi: „Pracownikiem pionu ochrony w jednostce organizacyjnej może być osoba, która posiada: 1) obywatelstwo polskie z wyjątkiem pracowników pionu ochrony zatrudnionych u przedsiębiorców; 2) odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa lub upoważnienie, o którym mowa w art. 21 ust. 4 pkt 1; 3) zaświadczenie o odbytym przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych”.

Art. 19 ust. 3 „ustawy” stanowi: „Szkolenie przeprowadza się nie rzadziej niż raz na 5 lat. Można odstąpić od przeprowadzenia szkolenia, jeżeli osoba podejmująca pracę lub rozpoczynająca pełnienie służby albo wykonywanie czynności zleconych przedstawi pełnomocnikowi ochrony aktualne zaświadczenie o przeszkoleniu”.

Na podstawie przedstawionych dokumentów w postaci regulaminów organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Nysie, wprowadzonych w życie zarządzeniami Burmistrza Nysy, tj.: Nr 1113/2017 z dnia 02.05.2017 r., Nr 299/2011 z dnia 22.06.2011 r., Nr 1131/2013 z dnia 01.07.2013 r., Nr 1432/2014 z dnia 01.04.2014 r., Nr 59/2015 z dnia 22.01.2015 r., Nr 253/2015 z dnia 15.05.2015 r., Nr 554/2015 z dnia 31.12.2015 r. oraz oświadczenia pełnomocnika ochrony ustalono, że w UM w Nysie w kontrolowanym okresie, w skład pionu ochrony wchodził następujący pracownicy Biura Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych¹:

- pełnomocnik ochrony – kierownik Biura Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych – **p. Stanisław JANIK**;
- podinspektor w Biurze Ochrony Informacji Niejawnych – [REDAKTOWANA] która odpowiadała za prowadzenie kancelarii informacji niejawnych do dnia 19.01.2015 r.

Ustalono, że p. [REDAKTOWANA] posiadała:

- poświadczenie bezpieczeństwa nr 5227/13/06, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą POUFNE, wydane w dniu 03.11.2006 r. przez pełnomocnika ochrony;

- zaświadczenie nr 13/06, stwierdzające odbycie przeszkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzone przez pełnomocnika ochrony w dniu 03.11.2006 r.

Od dnia 19.01.2015 r. w skład pionu ochrony wchodzi wyłącznie pełnomocnik ochrony, który realizował również zadania w zakresie obiegu i ewidencjonowania dokumentów niejawnych w kontrolowanej jednostce.

(Akta kontroli, Tom I, str. 40-94.)

Art. 42 ustawy stanowi: „1. Kierownik jednostki organizacyjnej, w której są przetwarzane informacje niejawne o klauzuli „tajne” i „ściśle tajne”, tworzy kancelarię, zwaną dalej kancelarią tajną, i zatrudnia jej kierownika. 2. W przypadku uzasadnionym względami organizacyjnymi kierownik jednostki organizacyjnej może utworzyć więcej niż jedną kancelarię tajną” (...) 4.

¹ Do dnia 15.05.2015 r. Biuro Ochrony Informacji Niejawnych i Spraw Obronnych UM w Nysie funkcjonowało pod nazwą Biuro Ochrony Informacji Niejawnych.

Kancelaria tajna stanowi wyodrębnioną komórkę organizacyjną w zakresie ochrony informacji niejawnych podległą pełnomocnikowi ochrony, obsługiwana przez pracowników pionu ochrony, odpowiedzialną za właściwe rejestrowanie, przechowywanie, obieg i wydawanie materiałów uprawnionym osobom (...)

Przepis §7 zarządzenia stanowi: „1. W przypadku zmiany na stanowisku kierownika kancelarii sporządza się protokół zdawczo-odbiorczy. 2. Protokół, o którym mowa w ust. 1 sporządza się w obecności osoby zdającej obowiązki, osoby przyjmującej obowiązki oraz pełnomocnika ochrony. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach. Pierwszy egzemplarz przechowuje pełnomocnik ochrony, natomiast drugi egzemplarz przechowuje kancelaria:

Jak ustalono, w Urzędzie Miejskim w Nysie działa kancelaria materiałów niejawnych, funkcjonująca do dnia 15.05.2015 r. jako kancelaria informacji niejawnych/kancelaria materiałów niejawnych, odpowiedzialna za rejestrowanie, przechowywanie i wydawanie materiałów niejawnych, oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE.

Wyżej wymienioną komórkę organizacyjną do dnia 19.01.2015 r. prowadziła p. [REDAKTED]. W dniu 19.01.2015 r. na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, zatwierdzonego przez Burmistrza Nysy, kancelarię materiałów niejawnych przejął do dalszego prowadzenia pełnomocnik ochrony. W w/w protokole nie zostały wyszczególnione dokumenty, które przejął faktycznie po p. [REDAKTED] pełnomocnik ochrony.

(Akta kontroli, Tom I, str. 95).

Art. 42 ust. 6 ustawy stanowi: „Kierownik jednostki organizacyjnej informuje odpowiednio ABW lub SKW o utworzeniu lub likwidacji kancelarii tajnej z określeniem klauzuli tajności przetwarzanych w niej informacji niejawnych”

Jak ustalono, w dniu 27.07.2011 r. Burmistrz Nysy przesłała do ABW pismo informujące o funkcjonowaniu w Urzędzie Miejskim w Nysie kancelarii materiałów niejawnych, w której są przetwarzane informacje niejawne o klauzuli ZASTRZEŻONE.

(Akta kontroli, Tom I str.96).

Art. 43 ust. 5 ustawy stanowi: „Kierownik jednostki organizacyjnej zatwierdza opracowaną przez pełnomocnika ochrony instrukcję dotyczącą sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” w podległych komórkach organizacyjnych oraz zakres i warunki stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego w celu ich ochrony”.

Ustalono, że w kontrolowanej jednostce kwestie związane z przetwarzaniem informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE zostały uregulowane w Instrukcji dotyczącej sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE w Urzędzie Miejskim w Nysie (sygn. PO.1411.11.11), opracowanej w dniu 05.07.2011 r. przez pełnomocnika ochrony i zatwierdzonej przez Burmistrza Nysy – p. Jolantę BARSKĄ.

Przedmiotowa instrukcja składała się z następujących rozdziałów:

1. Przepisy ogólne;
2. Klasyfikowanie i ochrona informacji niejawnych;
3. Oznaczanie dokumentów i materiałów;
4. Wykonywanie i udostępnianie dokumentów o klauzuli ZASTRZEŻONE;

5. Sporządzanie kopii, odpisu, wyciągu, wypisu lub tłumaczenia pism;
6. Rejestrowanie i przekazywanie dokumentów (materiałów) wykonawcom;
7. Kompletowanie akt i archiwizacja;
8. Obieg wewnętrzny dokumentów i przesyłek niejawnych;
9. Przesyłanie korespondencji o klauzuli ZASTRZEŻONE;
10. Zakres i warunki stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego dokumentów niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE;
11. Postępowanie w przypadkach naruszenia zasad ochrony lub ujawnienia informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE;
12. Przepisy przeciwko ochronie informacji;
13. Przepisy końcowe;
14. Załączniki:
 - zał. nr 1 – wzór dokumentu wykonanego na trzech stronach i wysyłanego adresatowi bez załączników;
 - zał. nr 2 – wzór dokumentu wykonanego na jednej stronie i wysyłanego adresatowi bez załączników;
 - zał. nr 3 – wzór pisma przewodniego, przy którym przesyła się załączniki bez możliwości ich odłączenia;
 - zał. nr 4 – wzór załącznika;
 - zał. nr 5 – wzór pisma przewodniego, jawnego po trwałym odłączeniu załączników;
 - zał. nr 6 – wzór koperty wewnętrznej;
 - zał. nr 7 – wzór koperty zewnętrznej.

Przedmiotową instrukcję opracowano na podstawie obowiązujących wówczas przepisów m.in. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01.06.2010 r. w *sprawie organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych*, rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13.08.2010 r. w *sprawie sposobu oznaczania materiałów, umieszczania na nich klauzul tajności, a także zmiany nadanej klauzuli tajności*, rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29.09.2005 r. w *sprawie trybu i sposobu przyjmowania, przewożenia, wydawania i ochrony materiałów zawierających informacje niejawne*. W przedmiotowej instrukcji określono sposób i tryb przetwarzania informacji niejawnych w różnych formach ich przetwarzania, a także zakres i warunki stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego w celu ochrony informacji niejawnych o wskazanej klauzuli tajności.

Dokument zawierający tę samą treść lecz opatrzony datą 15.01.2014 r. został włączony jako załącznik nr 2 do *Planu ochrony informacji niejawnych* (sygn. IN-1411.5.2014²), zatwierdzonego przez Burmistrza Nysy – Jolantę BARSKA.

Wyżej wymieniony dokument pomimo zdezaktualizowanych w nim treści na dzień 15.01.2014 r., m.in. w kwestii nazewnictwa stref ochronnych (przywołana strefa bezpieczeństwa – np. w rozdziale II *Klasyfikowanie i ochrona informacji niejawnych* – §8 pkt 2 i 3, w rozdziale X *Zakres i warunki stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego dokumentów niejawnych* – §36 pkt 2, §38 pkt 4), jak również w kwestii sposobu oznaczania materiałów zawierających informacje niejawne, utrwalonych w formie pisemnej, (np. w rozdziale III *Oznaczanie dokumentów i materiałów* – w §12 pkt 1, a także we wzorach dokumentów stanowiących załączniki do niniejszej instrukcji – wskazanie jako właściwe, umieszczenie na piśmie klauzuli tajności w kolejności pionowej nad numerem egzemplarza) nie był aktualizowany, co potwierdził pełnomocnik ochrony w złożonym oświadczeniu:

² W 2016 r. został wprowadzony w życie nowy plan ochrony informacji niejawnych w UM w Nysie, zatwierdzony przez Burmistrza Nysy – p. Kordiana KOLBIARZA (sygn. IN.1411.7.2016)

„Wyjaśniam, że w/w instrukcja, opracowana w 2011 r. jest obowiązująca. Innego dokumentu określającego sposób i tryb przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE po 2011 r. nie opracowywałem”.

(Akta kontroli, Tom I, str.97-126, 181-205).

PLAN OCHRONY

Art. 18 ust. 4 pkt 5 „ustawy” z 1999 r.” stanowił: „Pełnomocnik ochrony kieruje wyodrębnioną, wyspecjalizowaną komórką organizacyjną do spraw ochrony informacji niejawnych, zwaną dalej pionem ochrony, do której zadań należy: (...) 5) opracowanie planu ochrony informacji niejawnych w jednostce organizacyjnej i nadzorowanie jego realizacji”.

Art. 15 ust. 1 pkt 5 „ustawy” stanowi: „Do zadań pełnomocnika ochrony należy (...) 5) opracowanie i aktualizowanie wymagającego akceptacji kierownika jednostki organizacyjnej, planu ochrony informacji niejawnych w jednostce organizacyjnej, w tym w razie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego i nadzorowanie jego realizacji”.

Przepis § 9 rozporządzenia w sprawie środków bezpieczeństwa fizycznego stanowi: „1. Kierownik jednostki organizacyjnej zatwierdza plan ochrony informacji niejawnych, który zawiera:

- 1) opis stref ochronnych, pomieszczeń lub obszarów, o których mowa w § 7 ust. 4, w tym określenie ich granic i wprowadzonego systemu kontroli dostępu;
- 2) procedury zarządzania uprawnieniami do wejścia, wyjścia i przebywania w strefach ochronnych;
- 3) opis zastosowanych środków bezpieczeństwa fizycznego uwzględniający certyfikaty, o których mowa w art. 46 pkt 4 ustawy, oraz poświadczenia, o których mowa w § 4 ust. 6;
- 4) procedury bezpieczeństwa dla strefy ochronnej I, strefy ochronnej II oraz specjalnej strefy ochronnej, określające w szczególności:
 - a) klauzule tajności informacji niejawnych przetwarzanych w strefie,
 - b) sposób sprawowania nadzoru przez osoby uprawnione w przypadku przebywania w strefie osób nieposiadających stałego upoważnienia do wstępu oraz sposób zabezpieczania przetwarzanych informacji niejawnych przed możliwością nieuprawnionego dostępu do nich,
 - c) w przypadku specjalnej strefy ochronnej, sposób akceptacji umieszczania linii komunikacyjnych, telefonów, innych urządzeń komunikacyjnych, sprzętu elektrycznego lub elektronicznego, znajdujących się w strefie;
- 5) procedury zarządzania kluczami i kodami dostępu do szaf, pomieszczeń lub obszarów, w których są przetwarzane informacje niejawne;
- 6) procedury reagowania osób odpowiedzialnych za ochronę informacji niejawnych oraz personelu bezpieczeństwa w przypadku zagrożenia utratą lub ujawnieniem informacji niejawnych;
- 7) plany awaryjne uwzględniające potrzebę ochrony informacji niejawnych w razie wystąpienia sytuacji szczególnych, w tym wprowadzenia stanów nadzwyczajnych, w celu zapobieżenia utracie poufności, integralności lub dostępności informacji niejawnych”.

Ustalono, że w jednostce funkcjonował, opracowany przez pełnomocnika ochrony Plan ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie. Plan został zatwierdzony przez Burmistrza Nysy i zarejestrowany pod numerem IN.1411.7.2016. Dokument ten nie był aktualizowany od czasu jego opracowania.

Składał się z następujących rozdziałów:

1. Akty prawne związane z ochroną informacji niejawnych i definicje;
2. Ocena zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych;
3. Przedmiot ochrony (w rozdziale tym opisane zostało pomieszczenie – kancelaria materiałów niejawnych, zastosowane środki bezpieczeństwa fizycznego, w celu ochrony przechowywanych w niej informacji niejawnych oraz wskazano osoby, które mają prawo wstępu do w/w pomieszczenia);
4. Zabezpieczenie informacji niejawnych;
5. Zasady dostępu do informacji niejawnych – postępowanie sprawdzające;
6. Postępowanie z informacjami niejawnymi oznaczonymi klauzulą ZASTRZEŻONE;
7. Postępowanie z informacjami niejawnymi oznaczonymi klauzulą POUFNE;
8. Zasady wykonywania dokumentów zawierających informacje niejawne;
9. Gromadzenie dokumentów zawierających informacje niejawne;
10. Nadawanie, zmiana i znoszenie klauzuli niejawności materiałom niejawnym;
11. Nadzór w zakresie ochrony informacji niejawnych;
12. Pion ochrony;
13. Archiwizowanie, gromadzenie i niszczenie materiałów niejawnych
14. Przechowywanie kluczy i pieczęci
15. Ustalenia końcowe – szkolenia.

Załącznikami do w/w planu ochrony informacji niejawnych były:

1. *Plan ochrony informacji niejawnych w razie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego*, w którym przedstawiono procedury postępowania z materiałami zawierającymi informacje niejawne w razie wprowadzenia stanów nadzwyczajnych, określonych w art. 228 Konstytucji RP;
2. *Instrukcja alarmowania w przypadku zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w budynku Urzędu*;
3. *Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia*;
4. *Dokumentacja określająca poziom zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą w Urzędzie Miejskim w Nysie*.

Jak ustalono, w obowiązującym planie ochrony informacji niejawnych nie zostały ujęte procedury reagowania osób odpowiedzialnych za ochronę informacji niejawnych oraz personelu bezpieczeństwa w przypadku zagrożenia utratą lub ujawnienie informacji niejawnych, co pełnomocnik ochrony tłumaczył w sposób następujący:

„W trakcie opracowywania w/w planu, w natłoku spraw musiałem pominąć ten element. Nadmieniam, że w trakcie szkoleń w zakresie ochrony informacji niejawnych omawiam tę kwestię z osobami, które podlegają szkoleniu. Zobowiązuję się do niezwłocznego uzupełnienia tej kwestii w w/w dokumentacji”.

Wcześniej w kontrolowanej jednostce obowiązywał *Plan ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie* (PO.1411.1.11), opracowany przez pełnomocnika ochrony w 2011 r. i zatwierdzony przez Burmistrza Nysy – p. Jolantę BARSKĄ, w którym to dokumencie, w pkt 10 opisane zostały zasady i sposób zdawania, przechowywania i wydawania kluczy oraz ich duplikatów do pomieszczeń oraz szaf kancelarii oraz *Plan ochrony informacji niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie* (IN-1411.5.2014) opracowany przez pełnomocnika ochrony w 2014 r., zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej i wprowadzony w życie Zarządzeniem nr 1322/2014 Burmistrza Nysy z dnia 29.01.2014 r. Załącznikami do w/w dokumentu był m.in. *Plan postępowania z materiałami zawierającymi informacje niejawne w razie wprowadzenia stanu nadzwyczajnego w Urzędzie Miejskim w Nysie* (zał. Nr 7) i *Dokumentacja określająca poziom*

zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą w Urzędzie Miejskim w Nysie (zał. nr 8).

(Akta kontroli, Tom I str. 127-223).

SZKOLENIA

Art. 15 ust. 1 ustawy stanowi: „Do zadań pełnomocnika ochrony należy:(...) 6) prowadzenie szkoleń w zakresie ochrony informacji niejawnych.”

Art. 19 ust. 1 ustawy stanowi: „Szkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadza się w celu zapoznania z:

- 1) przepisami dotyczącymi ochrony informacji niejawnych oraz odpowiedzialności karnej, dyscyplinarnej i służbowej za ich naruszenie, w szczególności za nieuprawnione ujawnienie informacji niejawnych;
- 2) zasadami ochrony informacji niejawnych w zakresie niezbędnym do wykonywania pracy lub pełnienia służby, z uwzględnieniem zasad zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa informacji niejawnych, w szczególności szacowania ryzyka;
- 3) sposobami ochrony informacji niejawnych oraz postępowania w sytuacjach zagrożenia dla takich informacji lub w przypadku ich ujawnienia”.

Art. 20 ust. 1 ustawy stanowi: „Szkolenie, o którym mowa w art. 19 ust. 1, kończy się wydaniem zaświadczenia. Odbierając zaświadczenie, osoba przeszkolona składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z przepisami o ochronie informacji niejawnych.”

Na podstawie wyjaśnień pełnomocnika ochrony oraz przedstawionej przez niego dokumentacji, w postaci konspektów szkolenia i list obecności ustalono, że pełnomocnik ochrony przeprowadzał szkolenia z zakresu ochrony informacji niejawnych. Były one realizowane w formie szkoleń indywidualnych i grupowych. Uczestnicy szkolenia potwierdzali pisemnie fakt odbycia w/w szkolenia i składali na kopii wystawionego zaświadczenia, oświadczenie o zapoznaniu z przepisami o ochronie informacji niejawnych. Oryginał zaświadczenia wydawany był osobie przeszkolonej, natomiast wykonana z niego kopia przechowywana była w materiałach służbowych pełnomocnika ochrony.

W kontrolowany okresie wystawiane przez pełnomocnika ochrony zaświadczenia odpowiadały wzorom określonym w przepisach regulujących przedmiotową materię.

Z wyjaśnień pełnomocnika ochrony wynika ponadto, że:

„...raz lub kilka razy w roku przeprowadzam również szkolenia instruktażowe np. dla pracowników biura podawczego, pracowników Straży Miejskiej, gońców, w trakcie których przypominam obowiązujące zasady w zakresie obiegu i postępowania z dokumentami niejawnymi. Udział w/w osób jest również dokumentowany na liście obecności”.

(Akta kontroli, Tom I str. 224-265).

KONTROLE OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH

Art. 18 ust. 4 pkt 3 i 4 „ustawy z 1999 r.” stanowił: „Pełnomocnik ochrony kieruje wyodrębnioną, wyspecjalizowaną komórką organizacyjną do spraw ochrony informacji

niejawnych, zwaną dalej pionem ochrony, do której zadań należy 3) kontrola ochrony informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji; 4) okresowa kontrola ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów”.

Art. 15 ust. 1 ustawy stanowi: „Do zadań pełnomocnika ochrony należy: (...) 4) kontrola ochrony informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji, w szczególności okresowa (co najmniej raz na trzy lata) kontrola ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów.”

Dokumentacja przedstawiona przez pełnomocnika ochrony wskazuje, że w Urzędzie Miejskim w Nysie dokonywano kontroli ochrony informacji niejawnych oraz przestrzegania przepisów o ochronie tych informacji, a także okresowych kontroli ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów.

Kompleksowa kontrola ochrony informacji niejawnych oraz ewidencji, materiałów i obiegu dokumentów niejawnych miała miejsce w dniu 14.01.2013 r. Obejmowała ona swym zakresem:

- sprawdzenie urządzenia ewidencyjnego;
- sprawdzenie dokumentacji niejawnej, przechowywanej w pomieszczeniu kancelarii materiałów niejawnych;
- sprawdzenie stopnia przestrzegania zasad dotyczących ochrony informacji niejawnych zawartych w dokumentacji SWB i PBE;
- sprawdzenie warunków, w jakich przechowywane są informacje niejawne.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Przeprowadzenie w/w czynności kontrolnych zostało udokumentowane notatką służbową, zarejestrowaną pod numerem PO.1411.3.13, sporządzoną przez pełnomocnika ochrony, z którą zapoznała się Burmistrz Nysy – p. Jolanta BARSKA. W skład zespołu kontrolnego wchodził pełnomocnik ochrony oraz kierownik kancelarii materiałów niejawnych, którzy legitymowali się odpowiednimi poświadczeniami bezpieczeństwa oraz zaświadczeniami stwierdzającymi odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Z wyjaśnień pełnomocnika ochrony wynika ponadto, że:

„Rokrocznie prowadzono kontrolę dokumentów niejawnych, zgodnie z planem pracy pełnomocnika ochrony. Kontrole polegały na sprawdzeniu dokumentacji niejawnej – zgodnej ze stanem ewidencyjnym. Wyniki tych kontroli dokumentowałem w dzienniku ewidencji dokumentów niejawnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono”.

W wyniku dokonanych oględzin dziennika ewidencyjnego, zarejestrowanego pod numerem 5/2011 stwierdzono odrębne adnotacje pełnomocnika ochrony dokonane w dniu 31.12.2015 r. oraz 30.12.2016 r. wskazujące na przeprowadzenie kontroli dokumentów niejawnych, polegającej na porównaniu stanu ewidencyjnego z faktycznym.

(Akta kontroli, Tom I str. 266-280).

Art. 17 ust. 1 i 2 „ustawy” stanowi: „W przypadku stwierdzenia naruszenia w jednostce organizacyjnej przepisów o ochronie informacji niejawnych pełnomocnik ochrony zawiadamia o tym kierownika jednostki organizacyjnej i podejmuje niezwłocznie działania zmierzające do wyjaśnienia okoliczności tego naruszenia oraz ograniczenia jego negatywnych skutków. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie informacji niejawnych o klauzuli

„poufne” lub wyższej pełnomocnik ochrony zawiadamia niezwłocznie również odpowiednio ABW lub SKW”

Pełnomocnik ochrony oświadczył, że w Urzędzie Miejskim w Nysie nie miały miejsca przypadki naruszenia przepisów o ochronie informacji niejawnych.

(Akta kontroli, Tom I str. 281).

II. DOSTĘP DO INFORMACJI NIEJAWNYCH

Art. 15 ust. 1 „ustawy” stanowi: *„Do zadań pełnomocnika ochrony należy (...) 8) prowadzenie aktualnego wykazu osób zatrudnionych lub pełniących służbę w jednostce organizacyjnej albo wykonujących czynności zlecone, które posiadają uprawnienia do informacji niejawnych oraz osób, którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub je cofnięto, obejmującego wyłącznie:*

- a) imię i nazwisko,*
- b) numer PESEL,*
- c) imię ojca,*
- d) datę i miejsce urodzenia,*
- e) adres miejsca zamieszkania lub pobytu,*
- f) określenie dokumentu kończącego procedurę, datę jego wydania oraz numer.”*

W trakcie kontroli przedstawiono *Rejestr osób posiadających uprawnienia dostępu do informacji niejawnych oraz osób którym odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa*, który zawierał wszystkie elementy wymagane przepisem art. 15 ust. 8 ustawy. Na dzień okazania rejestr obejmował 66 osób.

(Akta kontroli, Tom I, str.282-293).

Art. 21 ust.4 stanowi: *„Dopuszczenie do pracy lub pełnienia służby na stanowiskach albo zlecenie prac, związanych z dostępem danej osoby do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” może nastąpić po: 1) pisemnym upoważnieniu przez kierownika jednostki organizacyjnej, jeżeli nie posiada ona poświadczenia bezpieczeństwa”*

Na podstawie okazanego wzoru upoważnienia do informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE stwierdzono, że są one podpisywane przez kierownika jednostki organizacyjnej oraz, że wskazują dane osoby upoważnionej (imię, nazwisko, numer PESEL, imię ojca), zakres przedmiotowy i okres jego ważności – *do odwołania/na czas zatrudnienia w Urzędzie Miejskim w Nysie.*

(Akta kontroli, Tom I str. 300-307).

Art. 34 ust. 5 ustawy stanowi: *„Szefowie Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (...) lub kierownik urzędu centralnego, a w przypadku ich braku ABW albo SKW, mogą:*

- 1) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z zastrzeżeniem art. 4 ust. 2, wyrazić pisemną zgodę na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa;*
- 2) wyrazić pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające”.*

Art. 34 ust. 9 ustawy stanowi: *„Zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „poufne” osobie, wobec której wszczęto postępowanie sprawdzające, może wyrazić, w formie*

pisemnej, kierownik jednostki organizacyjnej, w której ta osoba jest zatrudniona, pełni służbę lub wykonuje czynności zlecone.”

W oparciu o pisemne oświadczenie Burmistrza Nysy – p. Kordiana KOLBIARZA oraz pełnomocnika ochrony ustalono, że w kontrolowanej jednostce nie były wydawane zgody na udostępnienie informacji niejawnych w trybie w/w przepisów.

(Akta kontroli, Tom I str. 308-309).

III. POSTĘPOWANIA SPRAWDZAJĄCE

Art. 37 ust. 1 ustawy z 1999 r. stanowił: *„Zwykłe postępowania sprawdzające przeprowadza, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz art. 76 ust. 3, pełnomocnik ochrony na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej.”*

Art. 37 ust. 4 ustawy z 1999 r. stanowił: *„Zwykłe postępowanie sprawdzające obejmuje:*

- 1) sprawdzenie, w niezbędnym zakresie, w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, a w szczególności w Krajowym Rejestrze Karnym oraz Centralnym Zarządzie Służby Więziennej, danych zawartych w wypełnionej i podpisanej przez osobę sprawdzaną ankiecie bezpieczeństwa osobowego, zwanej dalej „ankietą” (...);*
- 2) sprawdzenie, na pisemny wniosek pełnomocnika ochrony, przez odpowiednie służby ochrony państwa, w ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie, zawartych w ankiecie danych dotyczących osoby kandydującej lub zajmującej stanowisko związane z dostępem do informacji niejawnych, oznaczonych klauzulą „poufne”;*
- 3) (...)*
- 4) sprawdzenie akt stanu cywilnego dotyczących osoby sprawdzanej.”*

Art. 42 ust. 3 ustawy z 1999 r. stanowił: *„Akta zakończonych postępowań sprawdzających, prowadzonych w odniesieniu do osób ubiegających się o stanowisko lub zlecenie pracy, z którymi łączy się dostęp do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę służbową są przechowywane przez pełnomocnika ochrony...”*

Art. 72 ust. 6 ustawy stanowi: *„Po zakończeniu postępowania sprawdzającego, kontrolnego postępowania sprawdzającego lub postępowania bezpieczeństwa przemysłowego akta tych postępowań są przechowywane przez co najmniej 20 lat, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (...) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie:*

- 1) (...);*
- 2) przez pełnomocnika ochrony lub w pionie ochrony – w przypadku akt zwykłych postępowań sprawdzających oraz kontrolnych postępowań sprawdzających przeprowadzonych przez tego pełnomocnika”.*

Art. 6 ust. 3 ustawy stanowi: *„Zniesienie lub zmiana klauzuli tajności są możliwe wyłącznie po wyrażeniu pisemnej zgody przez osobę, o której mowa w ust. 1, albo jej przełożonego w przypadku ustania lub zmiany ustawowych przesłanek ochrony, o których mowa w art. 5, z zastrzeżeniem ust. 5”.*

Przepis § 13 rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu oznaczania materiałów i umieszczania na nich klauzul tajności stanowi: *„1. Oznaczenia zniesienia klauzuli tajności na dokumencie nieelektronicznym utrwalonym w formie pisma dokonuje się następująco:*

- 1) skreśla się wszystkie dotychczasowe oznaczenia znoszonej klauzuli;*

- 2) nad pierwszym w kolejności skreśleniem oznaczeniem klauzuli tajności umieszcza się napis „Zniesiono klauzulę tajności” oraz datę i podpis, imię i nazwisko lub inne oznaczenie wskazujące osobę dokonującą tych adnotacji oraz wskazuje się podstawę dokonania czynności (...).”

Kontroli poddano akta zakończonych, zwykłych postępowań sprawdzających, w wyniku których wydane przez pełnomocnika ochrony decyzje zachowały ważność w okresie prowadzonej kontroli.

Jak ustalono, w tym okresie pełnomocnik ochrony przeprowadził 4 zwykłe postępowania sprawdzające, w wyniku których wydane zostały poświadczenia bezpieczeństwa, upoważniające osoby sprawdzane do dostępu do informacji niejawnych, oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE.

Analiza skontrolowanych akt postępowań sprawdzających wykazała, że:

1. Wszystkie postępowania wszczynane były na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej³, przy czym polecenia te nie zostały włączone do akt postępowań sprawdzających. Zostały one złożone do archiwum zakładowego jako materiały archiwalne – teczka arch. 567 t. 1 – „Nadzór i kontrola ochrony informacji niejawnych – postępowania sprawdzające/poświadczenia bezpieczeństwa, wykazy osób sprawdzanych”.

Powyższe pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„W moim przekonaniu na akta postępowania sprawdzającego składały się dokumenty w postaci: ankiety bezpieczeństwa osobowego i wyników sprawdzeń, a także kopie decyzji kończących to postępowanie. Nie wiedziałem, że pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej również należy dołączyć do przedmiotowych materiałów. W mojej ocenie istotne jest to, że takie polecenie przeprowadzenia postępowania zostało mi wydane i nie przeprowadziłem tej procedury bezpodstawnie”.

W wyniku przeglądu w/w materiałów archiwalnych – teczka arch. 567 t. 1, stwierdzono fakt przechowywania w nich również innych dokumentów wytworzonych, czy też otrzymanych w ramach prowadzonych przez pełnomocnika ochrony postępowań sprawdzających, m.in.:

- kserokopia wniosku do CZSW z dnia 26.03.2009 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia poświadczenia bezpieczeństwa nr 5227/6/09 dot. [REDACTED]
- wniosek Dyrektora OPS z dnia 30.09.2008 r. adresowany do Burmistrza Nysy w sprawie wydania poświadczeń bezpieczeństwa – [REDACTED] i [REDACTED]
- kserokopia wniosku do CZSW z dnia 10.10.2008 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia odpowiedzi z CZSW z dnia 18.11.2008 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia poświadczenia bezpieczeństwa nr 5227/5/08 dot. [REDACTED]
- kserokopia wniosku do CZSW z dnia 10.10.2008 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia odpowiedzi z CZSW z dnia 18.11.2008 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia poświadczenia bezpieczeństwa nr 5227/6/08 dot. [REDACTED]
- pismo Burmistrza Nysy z dnia 09.01.2009 r. adresowane do Dyrektora OPS w sprawie zakończenia postępowania sprawdzającego wobec [REDACTED] i [REDACTED]

³ Polecenie z dnia 19.03.2009 r. w/s przeprowadzenia postępowania sprawdzającego wobec [REDACTED]
 Polecenie z dnia 02.10.2008 r. w/s przeprowadzenia postępowania sprawdzającego wobec [REDACTED]
 i [REDACTED]
 Polecenie z dnia 14.09.2007 r. w/s przeprowadzenia postępowania sprawdzającego wobec [REDACTED]

- kserokopia wniosku do CZSW z dnia 21.09.2007 r. dot. [REDACTED]
- kserokopia poświadczenia bezpieczeństwa nr 5227/8/07 dot. [REDACTED]
- wniosek adresowany do ABW o sprawdzenie danych zawartych w ankiecie w ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie dot. Marian SMUTKIEWICZ, zarejestrowany pod numerem DEWD-Pf-7/2003;
- odpowiedź na wniosek pełnomocnika ochrony dot. sprawdzenia w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie, nadesłana z DUOP w Opolu z dnia 20.02.2002 r., zarejestrowana pod numerem OPM-98/2002;
- odpowiedź na wniosek pełnomocnika ochrony dot. sprawdzenia w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie, nadesłana z DABW w Opolu z dnia 17.03.2003 r., zarejestrowana pod numerem OPD-174/2003;
- odpowiedź na wniosek pełnomocnika ochrony dot. sprawdzenia w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie, nadesłana z DABW w Opolu z dnia 11.06.2003 r., zarejestrowana pod numerem OPD-546/2003.

Powyższe pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„Było to wynikiem mojego mylnego przekonania, że mam możliwość przechowywania tych dokumentów poza aktami postępowań sprawdzających, ponieważ nie miały one oznaczeń klauzuli niejawności...”

2. Wypełnione ankiety bezpieczeństwa osobowego były zgodne z obowiązującymi wzorami;

Ankiety złożone na potrzeby zwykłych postępowań sprawdzających zostały oznaczone klauzulą ZASTRZEŻONE i zostały zarejestrowane w odpowiednich urządzeniach ewidencyjnych. W dniu 12.12.2013 r. dokonano zniesienia klauzuli tajności z w/w dokumentów, skreślając klauzulę tajności i umieszczając na nich napis „JAWNE”, bez wskazania podstawy dokonania tej czynności, bez podania imienia, nazwiska bądź innego oznaczenia osoby, która dokonała w/w adnotacji, z pominięciem zapisu „Zniesiono klauzulę tajności”.

Powyższe, pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„Przyjmuję do wiadomości fakt uchybienia w tym zakresie, natomiast chcę poinformować, że czynności technicznych na w/w dokumentach dokonywała ówczesna kierownik kancelarii materiałów niejawnych – [REDACTED] i to ona nanosiła stosowne oznaczenia na ankiety bezpieczeństwa osobowego i to ona w mojej ocenie naruszyła obowiązujące w tym zakresie przepisy. W kontekście tego uchybienia zobowiązuję się do niezwłocznego uzupełnienia brakujących zapisów”

3. We wszystkich, skontrolowanych postępowaniach sprawdzających stwierdzono przypadki kierowania przez pełnomocnika ochrony wymaganych sprawdzeń, odpowiednio do Krajowego Rejestru Karnego i Centralnego Zarządu Służby Więziennej, przed wypełnieniem przez osobę sprawdzaną ankiety bezpieczeństwa osobowego.

Powyższe, pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„Kierowanie wymaganych sprawdzeń przed złożeniem przez osobę sprawdzaną ankiety bezpieczeństwa osobowego było podyktowane koniecznością pilnego zakończenia postępowania sprawdzającego wobec danej osoby”

4. Poświadczenia bezpieczeństwa wydawane przez pełnomocnika ochrony były zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 obowiązującego wówczas rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2005 r. w sprawie wzorów poświadczenia bezpieczeństwa, decyzji o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa oraz decyzji o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa;

Stwierdzono, że dokumentacja zakończonych postępowań sprawdzających gromadzona była w plastikowych teczках wpiętych do segregatorów, przeznaczonych wyłącznie do przechowywania akt zakończonych procedur sprawdzeniowych. Dokumentacja nie była przesnurowana. Była zaopatrzona w spis zawartości teczki. Brak było karty kontrolnej. Wyżej wymienione akta były przechowywane w kancelarii materiałów niejawnych, w certyfikowanej szafie metalowej. Dostęp do nich posiadał pełnomocnik ochrony.

(Akta kontroli, Tom I, str. 310-318)

IV. OBIEG DOKUMENTÓW

Kancelaria materiałów niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie zapewnia obsługę w zakresie obiegu materiałów niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE wszystkim wymienionym w regulaminie organizacyjnym komórkom organizacyjnym jednostki.

Jak ustalono w kontrolowanym okresie, w prowadzonych w Urzędzie Miejskim w Nysie urządzeniach ewidencyjnych, zarejestrowano 52 dokumenty oznaczone klauzulą ZASTRZEŻONE, spośród których, z 15 dokumentów została zniesiona klauzula tajności, a 13 z tej liczby złożonych zostało do archiwum zakładowego jako dokumenty jawne. Jeden dokument odesłano w egzemplarzu pojedynczym.

Sprawdzeniu poddano 100% dokumentów niejawnych oraz prowadzone przez kancelarię materiałów niejawnych urządzenia ewidencyjne. Szczegółowy ich wykaz zawarto w protokole oględzin z dnia 19.06.2017 r. i notatce służbowej z dnia 05.07.2017 r., załączonych do akt kontroli.

W wyniku oględzin w/w urządzeń ustalono, że wzory prowadzonych ewidencji kancelaryjnych były zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Ustalono również, że wszystkie dokumenty niejawne pozostawały w dyspozycji pełnomocnika ochrony, mimo że w urządzeniach ewidencyjnych figurowały na stanie p. [REDAKTED]

(Akta kontroli, Tom II, str. 5-8, 13)

W trakcie czynności kontrolnych przedstawiono 34 dokumenty niejawne przechowywane w kancelarii materiałów niejawnych, nie okazano natomiast 2 niżej opisanych dokumentów:

1) **Z-6/2013 (ZKR.III.5562.31.Z-23/13)** – jednostronicowe pismo, nadesłane ze Starostwa Powiatowego w Nysie, zarejestrowane w urządzeniu ewidencyjnym UM w Nysie w dniu 17.09.2013 r., za którym zwrócono egzemplarz nr 3 „Planu przygotowania publicznej i niepublicznej służby zdrowia” na 59 stronach.

W trakcie kontroli okazano dokument przekazany do archiwum zakładowego, z którego zniesiono klauzulę tajności, którym był egzemplarz nr 3 „Planu przygotowań publicznej i niepublicznej służby zdrowia” na 59 stronach. Brak na nim było jednak adnotacji jednoznacznie wskazujących, że stanowił on załącznik do pisma Z-6/2013.

Powyższe, pełnomocnik ochrony tłumaczył następująco:

„Zgodnie z moją wiedzą oraz po konsultacjach z nadawcą dokumentu Starostwem Powiatowym w Nysie, w/w pismo przewodnie było jawne po odłączeniu załączników, natomiast sam załącznik jako dokument nieaktualny został odtajniony i złożony do archiwum zakładowego. W obecnym momencie nie mogę odnaleźć pisma przewodniego w posiadanych materiałach; złożony do archiwum plan niestety nie posiada oznaczeń wskazujących, że był on załącznikiem do pisma Z-6/2013. Pismo przewodnie najprawdopodobniej znajduje się również w archiwum zakładowym. Obecnie w/w plany funkcjonują jako dokumenty jawne, a uprzednio obowiązujące zostały wszystkie odtajnione.”

2) **Z-5/2016 (BS.III.3.Z-8/2016)** – jednostronicowe pismo przewodnie, nadesłane ze Starostwa Powiatowego w Nysie, zarejestrowane w urzędzeniu ewidencyjnym UM w Nysie w dniu 25.07.2016 r., za którym zwrócono nieaktualny „Plan akcji kurierskiej” na 31 stronach.

W trakcie kontroli okazano dokument przekazany do archiwum zakładowego, ze zniesioną klauzulą tajności, którym był egzemplarz nr 2 „Planu akcji kurierskiej” na 31 stronach. Brak na nim było jednak adnotacji jednoznacznie wskazujących, że stanowił on załącznik do pisma Z-5/2016.

Powyższe, pełnomocnik ochrony tłumaczył następująco:

„W obecnym momencie nie potrafię odnaleźć w/w pisma, ustaliłem natomiast w porozumieniu z nadawcą Starostwem Powiatowym w Nysie, że pismo było jawne po odłączeniu załączników. W załączeniu przesyłało plan akcji kurierskiej na 31 stronach, który został wcześniej zaktualizowany nowym planem. W związku z czym przypuszczam, że zniesiona została klauzula tajności z planu, który następnie został przekazany do archiwum zakładowego”.

(Akta kontroli, Tom II, str. 25-27)

Ustalono również, że osoby zapoznające się z dokumentami niejawnymi (poddanymi sprawdzeniu) legitymowały się odpowiednimi poświadczeniami bezpieczeństwa bądź upoważnieniami oraz zaświadczeniami stwierdzającymi odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Stwierdzono natomiast dwa przypadki sporządzenia dokumentów niejawnych, oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE, zarejestrowanych pod numerem Z-15/2012 i Z-8/2012 w dniu 05.01.2012 r. przez osoby, które nie posiadały pełnych uprawnień do dostępu do informacji niejawnych, tj. przez p. Lidię BARCIK, która nie posiadała poświadczenia bezpieczeństwa, jak również upoważnienia do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE i przez p. Marię CZEPIL, która nie posiadała zaświadczenia stwierdzającego odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Powyższe pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„Pani Lidia Barcik została przeszkolona w dniu 07.02.2011 r. w zakresie ochrony informacji niejawnych, natomiast fakt wydania stosownego upoważnienia został przeze mnie niestety przeoczony. Niemniej jednak jak tylko zorientowałem się o powyższym braku wydałem stosowne upoważnienie.”

„Pani Maria CZEPIL legitymowała się ważnym poświadczeniem bezpieczeństwa, wydanym w dniu 30.04.2003 r. nr 5227/15/03 i byłem przekonany, że została przeszkolona z zakresu ochrony informacji niejawnych, niestety na dzień dzisiejszy nie jestem w stanie odnaleźć dokumentów

potwierdzających jej przeszkolenie z tamtego okresu. Ostatnim dokumentem jest kopia zaświadczenia z przeszkolenia z dnia 10.04.2013 r.”.

Pani Lidia BARCIK, ustosunkowując się do powyższego oświadczyła pisemnie:

„Byłam przeszkolona w zakresie informacji niejawnych przez pełnomocnika ochrony; nie posiadałam dokumentu upoważniającego”.

Pani Maria CZEPIŁ, ustosunkowując się do powyższego oświadczyła pisemnie, że została przeszkolona w zakresie ochrony informacji niejawnych.

(Akta kontroli, Tom II, str. 9-13)

W wyniku oględzin poszczególnych dokumentów niejawnych stwierdzono, że były one wytwarzane w Urzędzie Miejskim w Nysie zarówno techniką ręczną, jak i przy użyciu akredytowanego systemu teleinformatycznego.

Ustalono również, że następujące dokumenty niejawne: Z-1/2016 – zarejestrowany w dniu 08.01.2016 r., Z-4/2012, Z-10/2012, Z-11/2012, Z-19/2012 – zarejestrowane w dniu 05.01.2012 r. i Z-20/2012 – zarejestrowany w dniu 20.01.2012 r. zostały wytworzone przy użyciu sprzętu komputerowego, jednak fakt ten nie został odnotowany w dzienniku pracy wyodrębnionego stanowiska komputerowego, posiadającego akredytację bezpieczeństwa teleinformatycznego:

Pełnomocnik ochrony ustosunkowując się do kwestii sporządzenia dokumentu o L.dz. Z-1/2016 wyjaśnił, że:

„Oświadczam, że w/w dokument został opracowany na wyodrębnionym stanowisku komputerowym, lecz został usunięty. Ze względu na dużą ilość zajęć nie tylko Pełnomocnika Ochrony, mogłem nie odnotować w/w faktu w dzienniku pracy.”

W przypadku pozostałych pism: Z-4/2012, Z-10/2012, Z-11/2012, Z-19/2012 i Z-20/2012, osoby, figurujące w tzw. „stopce” w/w dokumentów jako sporządzające i wykonujące wyjaśniały, że dokumenty te zostały wykonane przez nich odręcznie, a następnie przekazane zostały do kancelarii materiałów niejawnych, celem przepisania ich techniką komputerową, stąd też brak ich danych (imię i nazwisko osoby pracującej na wydzielonym stanowisku komputerowym) w dzienniku pracy.

Pełnomocnik ochrony odniósł się do powyższej kwestii w sposób następujący:

„Przepisywała dokumenty: Karty realizacji i inne [REDAKTOWANE] – Kierownik Kancelarii Materiałów Niejawnych, ponieważ dokumenty były wykonane ręcznie jako brudnopis. [REDAKTOWANE] – przyp. autora) nie widnieje jako wykonawca być może przez niedopatrzenie.”
(Akta kontroli, Tom II, str. 22-24, 28-34)

Przepis § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 października 2015 r. w sprawie klasyfikowania i kwalifikowania dokumentacji, przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych i brakowania dokumentacji niearchiwalnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1743) stanowi: *„1. Brakowanie dokumentacji niearchiwalnej odbywa się na wniosek kierownika jednostki, za uprzednią zgodą dyrektora właściwego archiwum państwowego (...)”*

Jak ustalono, w Urzędzie Miejskim w Nysie nie przeprowadzano procedury niszczenia dokumentów niejawnych.

(Akta kontroli, Tom II, str. 2)

Art. 181 ust. 1 ustawy stanowi: „Kierownicy jednostek organizacyjnych przeprowadzą, w terminie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przegląd wytworzonych w podległych im jednostkach materiałów zawierających informacje niejawne w celu ustalenia, czy spełniają ustawowe przesłanki ochrony na podstawie ustawy, i dokonają w razie potrzeby zmiany lub zniesienia klauzuli tajności”.

Art. 6 ust. 4 ustawy stanowi: „Kierownicy jednostek organizacyjnych przeprowadzają nie rzadziej niż raz na 5 lat przegląd materiałów w celu ustalenia, czy spełniają ustawowe przesłanki ochrony.

Ustalono, że w 2013 r. w kontrolowanej jednostce został przeprowadzony przegląd materiałów niejawnych w oparciu o wydane przez Burmistrza Miasta Nysy Zarządzenie 1234/2013 z dnia 04.11.2013 r.

W wyniku dokonanego przeglądu opracowany został protokół, który zawierał propozycje w zakresie zniesienia klauzuli tajności z poszczególnych dokumentów, która to dokumentacja została zatwierdzona przez Burmistrza Nysy – p. Jolantę BARSKĄ.

Ustalono, że w skład komisji dokonującej w 2013 r. przeglądu materiałów niejawnych wchodził pełnomocnik ochrony, p. ██████████ – prowadząca kancelarię materiałów niejawnych i p. Mirosław GRUCHACZ, zajmujący samodzielne stanowisko ds. kancelaryjnych i archiwum zakładowego, który nie posiadał ważnego poświadczenia bezpieczeństwa, jak również upoważnienia do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE, a także zaświadczenia stwierdzającego odbycie szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Powyższe, pełnomocnik ochrony wyjaśniał w sposób następujący:

„Byłem przekonany, że wydane w 2002 r. Panu Mirosławowi GRUCHACZOWI poświadczenie bezpieczeństwa, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli POUFNE pozostaje nadal ważne. W tym czasie kiedy wydawałem poświadczenie bezpieczeństwa p. M. GRUCHACZ z pewnością odbył szkolenie w zakresie ochrony informacji niejawnych. Po tym czasie prawdopodobnie nie szkoliłem w/w. Pragnę zwrócić również uwagę na to, że dokumenty do których w trakcie przeglądu miał dostęp p. GRUCHACZ wkrótce zostały odtajnione”.

Kolejny przegląd materiałów niejawnych w UM w Nysie został przeprowadzony w październiku 2015 r. samodzielnie przez pełnomocnika ochrony. W jego wyniku pełnomocnik ochrony sporządził dokumentację w postaci notatki służbowej i wykazów dokumentów, zawierających propozycję zniesienia z nich klauzuli tajności. Dokumentacja ta została zatwierdzona przez Burmistrza Nysy – p. Kordiana KOLBIARZA. Po zakończeniu procesu przeglądu dokumentów niejawnych, pełnomocnik ochrony dopełnił obowiązku poinformowania odbiorców poszczególnych dokumentów o fakcie zniesienia z nich klauzuli tajności.

(Akta kontroli, Tom II, str. 35-51).

IV. BEZPIECZEŃSTWO FIZYCZNE

Art. 45 ust. 2 ustawy stanowi: „Zakres stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego uzależnia się od poziomu zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą”.

Art. 43 ust. 4 ustawy stanowi: „Kierownik jednostki organizacyjnej, w której są przetwarzane informacje niejawne o klauzuli „poufne” lub wyższej, zatwierdza opracowaną przez pełnomocnika ochrony dokumentację określającą poziom zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą”.

Jak ustalono, w jednostce kontrolowanej obowiązywała opracowana w 2016 r. przez pełnomocnika ochrony Dokumentacja określająca poziom zagrożeń związanych z nieuprawnionym dostępem do informacji niejawnych lub ich utratą w Urzędzie Miejskim w Nysie, stanowiącym załącznik nr 4 do Planu Ochrony Informacji Niejawnych w Urzędzie Miejskim w Nysie.

Dokument zawierał tabelę oceny istotności czynników zagrożeń dla informacji niejawnych przetwarzanych w kontrolowanej jednostce. Ocenę zagrożeń informacji niejawnych ustalono na poziomie niskim – 10 punktów.

Analizie poddano uzasadnienie, będące podstawą przyznania punktów przy ocenie poszczególnych czynników. W opinii kontrolerów uzasadnienie wszystkich czynników zostało ocenione w sposób oddający rzeczywisty stan, nie stwierdzając przy tym dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na podwyższenie poziomu zagrożeń.

W wyniku dokonanej analizy doboru środków bezpieczeństwa fizycznego, zawartej w w/w dokumentacji stwierdzono, że pełnomocnik ochrony uzyskał wymagane, dla niskiego poziomu zagrożeń i przetwarzanych informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE – 2 punkty zastosowany środek bezpieczeństwa fizycznego z kategorii K1 (szafy do przechowywania informacji niejawnych), posiadając dokumentację w postaci certyfikatu Nr TC/416/2013 wystawionego w dniu 22.11.2013 r. Gminie Nysa przez Instytut Mechaniki Precyzyjnej na dwie szafy MS2 – typ 1 i zamek do szaf typ 2.

(Akta kontroli, Tom I, str.155-164).

Art. 46 ustawy stanowi: „W celu uniemożliwienia osobom nieuprawnionym dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej należy w szczególności:

- 1) zorganizować strefy ochronne;
- 2) wprowadzić system kontroli wejść i wyjść ze stref ochronnych;
- 3) określić uprawnienia do przebywania w strefach ochronnych;
- 4) stosować wyposażenie i urządzenia służące ochronie informacji niejawnych, którym przyznano certyfikaty.”

W toku oględzin kancelarii materiałów niejawnych, ustalono, że znajdowała się ona na I piętrze trzykondygnacyjnego (parter i dwa piętra) budynku Urzędu Miejskiego w Nysie, przy ul. Kolejowej 15. Obejmowała ona jeden pokój, który był zabezpieczony drzwiami obitymi z obu stron blachą, wyposażonymi w dwa zamki – jeden nawierzchniowy typu GERDA oraz jeden podklamkowy (bn). W pomieszczeniu kancelarii materiałów niejawnych znajdowało się jedno okno zabezpieczone od zewnątrz ozdobną kratą wykonaną z prętów metalowych. Okno wychodziło na parking wewnętrzny Urzędu, który był zabezpieczony szlabanem uruchamianym automatycznie. Prawo wjazdu na teren parkingu wewnętrznego mieli pracownicy Urzędu Miejskiego w Nysie oraz osoby (np. radni gminy, ewentualni goście), którym prawo wjazdu udzielali indywidualnie pracownicy Straży Miejskiej.

W pobliżu okna brak było elementu (np. rynna, balkon, drzewo), ułatwiającego potencjalny dostęp do pomieszczenia kancelarii materiałów niejawnych.

W pomieszczeniu kancelarii materiałów niejawnych znajdowały się dwie szafy metalowe KONSMETAL, które wyposażone były w tabliczki znamionowe⁴ i certyfikat wydany przez IMP (certyfikat Nr TC/416/2013). Po zakończonej pracy, szafy i drzwi do pomieszczenia były dodatkowo zabezpieczone referentką, będącą w dyspozycji osoby na stałe przebywającej w kancelarii materiałów niejawnych. Klucze do w/w pomieszczenia i do dwóch szaf metalowych były deponowane w woreczku, zabezpieczonym referentką i przechowywane przez pełnomocnika ochrony. Klucze zapasowe do szaf i drzwi kancelarii materiałów niejawnych były zdeponowane w gabinecie Burmistrza Nysy.

Pomieszczenie kancelarii materiałów niejawnych poprzedzał pokój nr 121 – Biuro ochrony informacji niejawnych i spraw obronnych, zajmowane przez pełnomocnika ochrony i pracownika zajmującego samodzielne stanowisko ds. zarządzania kryzysowego i OSP.

Pokój ten był zabezpieczony drzwiami drewnianymi, wyposażonymi w jeden zamek nawierzchniowy typu LOB. Klucze od tego pomieszczenia były deponowane na portierni.

Po godzinach pracy budynek Urzędu Miejskiego w Nysie pozostawał pod kontrolą portiera (etatowego pracownika Urzędu). Budynek był również objęty systemem monitoringu wizyjnego, zbudowanego w oparciu o 23 kamery stałopozycyjne oraz rejestrator obrazu. Jedna z zainstalowanych kamer obejmowała swym zasięgiem korytarz i wejście do pokoju nr 121. Materiał wizyjny przechowywany był przez okres 30 dni. Monitory umożliwiające podgląd bieżącego nagrania zlokalizowane były na portierni i na stanowisku kierowania Straży Miejskiej.

(Akta kontroli Tom II str.52-62)

V. BEZPIECZEŃSTWO PRZEMYSŁOWE

Art. 54 ustawy stanowi: *„1. Warunkiem dostępu przedsiębiorcy do informacji niejawnych w związku z wykonywaniem umów albo zadań wynikających z przepisów prawa, zwanych dalej „umowami”, jest zdolność do ochrony informacji niejawnych. 2. Dokumentem potwierdzającym zdolność do ochrony informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej jest świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego, zwane dalej „świadectwem”, wydawane przez ABW albo SKW po przeprowadzeniu postępowania bezpieczeństwa przemysłowego. (...)”*

W wyniku kontroli uzyskano informację, że jednostka nie zawierała umów, jak również nie zlecała zadań innym podmiotom, których wykonywanie wiązało się z dostępem tych podmiotów do informacji niejawnych pozostających w dyspozycji jednostki, co potwierdził w pisemnym oświadczeniu Burmistrz Nysy.

(Akta kontroli, Tom II, str. 63).

V. BEZPIECZEŃSTWO SYSTEMÓW TELEINFORMATYCZNYCH

Art. 48 ustawy stanowi: *„1. Systemy teleinformatyczne, w których mają być przetwarzane informacje niejawne, podlegają akredytacji bezpieczeństwa teleinformatycznego.*

2. Akredytacji, o której mowa w ust. 1, udziela się na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat.

⁴ Tabliczka znamionowa wystawiona na wyposażenie kancelarii tajnej zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29.05.2012 r. (Dz. U. z dnia 19.06.2012 poz. 683) użytkownik – Gmina Nysa, urządzenie – Szafa MS2, miejsce/adres – Nysa, ul. Kolejowa 15, kategoria K1- 2 pkt, certyfikat TC/416/2013.

3. *ABW albo SKW udziela akredytacji bezpieczeństwa teleinformatycznego dla systemu teleinformatycznego przeznaczanego do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej.*
4. (...)
5. *Potwierdzeniem udzielenia przez ABW albo SKW akredytacji, o której mowa w ust. 3, jest świadectwo akredytacji bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego.*
6. *Świadectwo, o którym mowa w ust. 5, wydaje się na podstawie:*
 - 1) *zatwierdzonej przez ABW albo SKW dokumentacji bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego;*
 - 2) *wyników audytu bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego przeprowadzonego przez ABW albo SKW.(...)”*

Art. 50 ust. 2 ustawy stanowi: *„Urządzenia i narzędzia kryptograficzne przeznaczone do ochrony informacji niejawnych podlegają badaniom i ocenie bezpieczeństwa w ramach certyfikacji prowadzonych przez ABW albo SKW.”*

Art. 52 ust. 1 ustawy stanowi: *„Kierownik jednostki organizacyjnej wyznacza:*

- 1) *pracownika lub pracowników pionu ochrony pełniących funkcję inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego, odpowiedzialnych za weryfikację i bieżącą kontrolę zgodności funkcjonowania systemu teleinformatycznego ze szczególnymi wymaganiami bezpieczeństwa oraz przestrzegania procedur bezpiecznej eksploatacji;*
- 2) *osobę lub zespół osób, niepełniących funkcji inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego, odpowiedzialnych za funkcjonowanie systemu teleinformatycznego oraz za przestrzeganie zasad i wymagań bezpieczeństwa przewidzianych dla systemu teleinformatycznego, zwanych dalej „administratorem systemu”. ”*

Art. 52 ust. 4 ustawy stanowi: *„Stanowiska lub funkcje, o których mowa w ust. 1, mogą zajmować lub pełnić osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 16, po odbyciu specjalistycznych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa teleinformatycznego prowadzonych przez ABW albo SKW.”*

Jak ustalono w Urzędzie Miejskim w Nysie, w okresie od 31.10.2011 r. do 30.10.2016 r. funkcjonowało jedno stanowisko komputerowe, służące do przetwarzania informacji niejawnych oznaczonych klauzulą ZASTRZEŻONE. Stanowisko to zostało dopuszczone do pracy na podstawie, zatwierdzonej przez Burmistrza Nysy, dokumentacji bezpieczeństwa teleinformatycznego. System składał się z Laptopa DELL VOSTRO 3555 s/n: 1LOCBR1 oraz Drukarki HP LJ Pro P1102 s/n: VNC6K35802 – urządzenia klasy CE.

W wyniku kontroli ustalono, że w/w system spełniał wymagania bezpieczeństwa teleinformatycznego, jakim powinny odpowiadać systemy służące do przetwarzania, informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE.

(Akta kontroli, Tom II, str. 64-68)

Na podstawie przekazanej przez pełnomocnika ochrony dokumentacji, w postaci Zarządzenia nr 496/11 Burmistrza Nysy z dnia 21.10.2011 r. ustalono, że funkcję inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego w/w systemu pełnił pełnomocnik ochrony – **p. Stanisław JANIK**, a funkcję administratora systemu pełnił **p. Łukasz BURMIŃSKI**, posiadający:

- poświadczenie bezpieczeństwa nr P/16/06, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą POUFNE, wydane w dniu 08.12.2006 r. przez pełnomocnika ochrony;

- zaświadczenie nr P/16/06, stwierdzające odbycie przeszkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych przeprowadzone przez pełnomocnika ochrony w dniu 08.12.2006 r.;

- zaświadczenie nr 637/2011, stwierdzające odbycie specjalistycznego szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych w systemach i sieciach teleinformatycznych, wydane w dniu 21.06.2011 r. przez ABW.

(Akta kontroli, Tom II, str. 83-92)

W toku kontroli ustalono, że dysk twardy notebooka służącego do przetwarzania informacji niejawnych nie został zarejestrowany w stosownej ewidencji, co pełnomocnik ochrony tłumaczył w sposób następujący:

„Oświadczam, że dysk twardy stanowiska komputerowego nie był zarejestrowany (...) w wyniku przeoczenia. Nadmieniam, że dysk twardy na stałe zamontowany w laptopie był/jest przechowywany i chroniony, tak jak dokument o klauzuli ZASTRZEŻONE w szafie pancерnej w kancelarii materiałów niejawnych. Dostęp tylko i wyłącznie posiada pełnomocnik ochrony w UM Nysa. Oprócz dysku nie były wykorzystywane inne nośniki do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli ZASTRZEŻONE”.

(Akta kontroli, Tom II, str. 74)

Stwierdzono również brak dokumentowania w *Dzienniku pracy Inspektora BTI w Urzędzie Miejskim w Nysie* czynności kontrolnych przez inspektora bezpieczeństwa teleinformatycznego, co w/w wyjaśniał następująco:

„Czynności kontrolne wynikające z dokumentacji SWB i PBE oraz zakresu obowiązków inspektora BTI były realizowane zgodnie z powyższymi dokumentami. Brak stosowanych adnotacji w dzienniku pracy inspektora BTI wynika ze sporadycznego wykorzystania stanowiska komputerowego. Byłem zawsze przy każdym użytkowaniu komputera realizując czynności kontrolne na powyższym stanowisku”.

(Akta kontroli, Tom II, str. 75-76)

Ustalono także, że administrator systemu nie dokumentował w *Dzienniku pracy administratora systemu teleinformatycznego w Urzędzie Miejskim w Nysie* czynności administracyjnych, co w/w tłumaczył następująco:

„Czynności administracyjne były dokonywane zgodnie z SWB i PBE, między innymi: aktualizacja kont, skanowanie systemu programem antywirusowym i inne czynności administracyjne związane z potrzebami stanowiska komputerowego do przetwarzania informacji ZASTRZEŻONE. Brak adnotacji w dzienniku pracy administratora wynika ze sporadycznego wykorzystywania stanowiska. Byłem przy każdym użytkowaniu stanowiska w celu dokonywania czynności administracyjnych”.

(Akta kontroli, Tom II str. 79-80)

Kontrolerzy poinformowali kierownika jednostki kontrolowanej o przysługującym mu z mocy art. 55 Ustawy o NIK z dnia 23 grudnia 1994 r. (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 524) prawie zgłoszenia w terminie 14 dni od daty otrzymania protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń na piśmie, co do ustaleń w nim zawartych. Kontrolerzy poinformowali kierownika jednostki o przysługującym mu z mocy art. 57 ust. 1 Ustawy o NIK prawie odmowy podpisania protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, pisemnego wyjaśnienia dotyczącego przyczyn odmowy.

W przypadku złożenia zastrzeżeń, termin do złożenia wyjaśnienia o odmowie podpisania protokołu liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie rozpatrzenia tych zastrzeżeń.

Kierownik jednostki kontrolowanej został poinformowany o przysługującym mu z mocy art. 59 ust. 2 Ustawy o NIK prawie złożenia wyjaśnień, co do przyczyn i okoliczności nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

W dniu 2017-07-28 wręczono kierownikowi jednostki egzemplarz nr 1 niniejszego protokołu.

KONTROLUJACY:

Urszula PERUCKA – koordynator kontroli

Alicja KAZUSEK – kontroler

Krzysztof TOKAREK – kontroler

Urszula Perucka
Alicja Kazusek
Krzysztof Tokarek

KIEROWNIK JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ

28.07.2017

BURMISTRZ NYSY

(pieczęć, podpis, data)
Kordian K...